

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Hapishane Komisyonu ve MED TUHAD-FED kendilerine gelen başvurular üzerine veya re'sen aralıklarla cezaevlerine ziyaretler gerçekleştirmiş, mahpusların yaşadıkları hak ihlalleri, cezaevlerindeki yapısal ve genel sorunlara ilişkin görüşmeler gerçekleştirmiş ve bu görüşmeleri raporlaştırmışlardır. 27 Nisan 2024 tarihli Özgürlük için Hukukçular Derneği Türkiye Hapishaneleri 2023 yılı hak ihlali raporunda Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mahpuslarla yapılan görüşmelerde ortaya çıkan ihlallere de yer verilmiştir. Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mahpuslarla yapılan görüşmelerde; 21 Ağustos 2023 tarih ve saat 20:00 sıralarında, sayımdan hemen önce, yoğun silah sesleri geldiği ve bu sırada aynı şekilde havalandırmada takırtı sesini duyduklarını, ancak kapıların kapalı olmasından kaynaklı ne olduğunu göremediklerini, Sabah saat 6.05-10 geçe personeller tarafından havalandırma kapısı açıldığını, S.Ç. isimli mahpus tarafından havalandırma alanında yürüyüş yaptığı sırada, havalandırmadaki kameranın altında yerde bir cisim gördüğü ve eğilip baktığında bir mermi çekirdeği olduğunu fark ettiği, oda da kalan diğer mahpusların uyanmasıyla birlikte, kendilerinin haberdar olduğunu, saat 7.30 sıralarında oda da kalan mahpuslarca infaz koruma memurlarına bilgi verildiği, mahpuslar tarafından cezaevi idaresi ve savcısıyla görüşmek için talepte bulunulduğu ancak, kendileriyle herhangi bir görüşmenin yapılmadığı, cezaevi idaresi baş memur vekili olarak bilinen infaz koruma memuru tarafından kendilerine durumun önemsiz olduğunu 'Biliyorsunuz burası Diyarbakır. Etrafta bir sürü maganda var. Etrafta silah sıkıyorlar.' şeklinde söylemleri de oldu." şeklinde konuştuğu ifade edilmiştir. Yine raporda bir çok cezaevinde olduğu gibi Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevinde de yeterli doktor ve sağlık personeli bulundurulmadığı, cezaevinde yeterli doktor ve sağlık personeli bulundurulmadığı, kurum revirindeki doktorların sık sık değişmesi sebebiyle mahpusların tedavi sürecinde aksamalara sebebiyet verildiği, hastane sevklerinin geç yapıldığı, jandarma birimleri tarafından tedavi için hastaneye götürülen mahpuslara çift kelepçe uygulandığı, mahpusların sığamayacağı darlıkta olan tekli ring aracı ile sevklerinin yapıldığı, hastanelerde ve revirde kelepçeli muayenenin yapıldığı, sevk esnasında tacize varan aramalara maruz kaldıklarını, itiraz etmeleri sebebiyle de mahpusların disiplin cezası aldıkları tespit edilmiştir.

Ayrıca raporda ağır hasta mahpusların, hastalıkları sebebiyle yaşamlarını tek başlarına idame edememelerine rağmen Adli Tıp Kurumu'nca hazırlanan raporlar gerekçe gösterilerek tahliye edilmediği ifade edilmiştir. Ş. K. isimli 63 yaşındaki mahpusun ayaklarında platin olduğu, Alzheimer hastalığının olduğu, merdivenleri dahi tek başına çıkamadığı belirtilmiştir. Sağlık durumları kötüleşmesine rağmen infazlarının ertelenmediğini ve cezaevinde sağlığa erişim hakkı başta olmak üzere uygun koşullar yaratılmadığı tespiti yapılmıştır. Raporda çok sayıda mahpusun çıplak aramaya maruz bırakıldığı, itiraz edenlerin darp edilerek disiplin cezasına çarptırıldıkları, mahpuslara kitap kotası getirildiği, iç postalardan mahkeme kararlarına rağmen ücret alınmaya devam edildiğini, sadece belirli yayınlara izin verildiği, şalvarın yasaklandığı, tuvaletlere ve yatakların olduğu kısımlara kameralar yerleştirilerek mahpusların özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda avukatlar tarafından tespit edilen hak ihlallerine ilişkin bakanlık olarak bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 2- Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevinde kaç mahpus kalmaktadır?
- 3- İlgili cezaevinde 21 Ağustos 2023 tarihinde meydana gelen olaya ilişkin neden bir soruşturma başlatılmamıştır? Cezaevi avlusuna sürekli mermi düşmesi normal bir hadise midir?
- 4- Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Cezaevinde kaç doktor ve sağlık personeli bulunmaktadır? Bu sayı mahpus sayısı göz önüne alındığında yeterli midir?
- 5- İlgili kurum revirinde doktorların sık sık değiştiği ve bu yüzden de mahpusların tedavi süreçlerinde aksamalar yaşandığı doğru mudur? Son 1 yıl içerisinde ilgili kurumda kaç farklı doktor görev almıştır?
- 6- İlgili kurumda neden hastane sevkleri geç yapılmaktadır? Bir mahpusun hastane sevki talebine ortalama ne kadar sürede cevap verilmektedir?
- 7- Hastaneye götürülen mahpuslara neden çift kelepçe uygulanmaktadır? Kelepçeli muayene mahpusların yaşam hakkına müdahale değil midir?
- 8- Özgürlüğünden mahrum kalmış kişilerin, sağlık hizmeti almak isteyen hastalar gibi mahremiyetine saygı gösterilen bir ortamda, insan onuruna yakışır bir şekilde muayene ve sağlık hizmeti alması için bakanlık olarak üzerinize düşen sorumluluğu ne zaman yerine getireceksiniz?
- 9- İlgili cezaevinde çıplak aramalara ve tacize varan aramalara itiraz ettikleri için son 1 yıl içerisinde kaç kadın mahpusa disiplin cezası verilmiştir?
- 10- Ş.K isimli 63 yaşındaki ağır hasta mahpusun infazının durdurulması için bir girişiminiz olacak mıdır?
- 11- İlgili cezaevinde mahpuslara kitap kotası getirilmesinin gerekçesi nedir?
- 12- İlgili cezaevinde şalvar neden yasaklanmıştır? Bu yasak hangi yasaya dayanmaktadır?
- 13- Tuvaletlere ve yatakların olduğu kısımlara kamera takılması özel hayatının gizliliğinin ihlali değil midir?
- 14- Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde mahpuslara yönelik hak ihlallerine neden olan cezaevi idaresi hakkında idari işlem başlatacak mısınız?